

EMNEPLAN – Det uforutsette og beredskap

Emnenivå

Bachelornivå

Emnets omfang og organisering

- Antall studiepoeng: 7,5
- Antall semester: 1
- Undervisningsspråk: Norsk
- Organisering av emnet: Samlingsbasert med to samlinger à to dager ved campus Drammen

Faglig innhold i emnet

Kriser, terror, ulykker, naturkatastrofer og pandemier kan inntreffe både uventet og overraskende, og de kan ofte skape uforutsette konsekvenser. Slike hendelser betegnes samlet for uforutsette hendelser (DU), og favner hendelser som ligger i yttergrensen av det som samfunnet og nødetatene allerede er forberedt på, eller der lite eller ingenting går etter planen. Uforutsette hendelser kan også skje under hverdagsaktiviteter, som for eksempel i trafikken, på jobb eller skole, i idrett og som virkemiddel i digitale spill. Skoleskyting, utenforskap og psykisk helse med plutselige og alvorlige konsekvenser inngår i dette. Samtidig kan DU bidra til ny innsikt og læring, hvor improvisasjon og nytenkning er viktige grep. Emnet vil således være aktuelt for alle, og det legges til rette for at deltakerne skal kunne utnytte sine erfaringer og DU-eksempler fra ulike arena i samfunnet, både fra beredskapsorganisasjoner, skole- og oppvekstsektoren, helsesektoren, NAV og andre organisasjoner. Samhandling mellom ulike organisasjoner og aktører står sentralt i håndtering av DU. Viktige spørsmål i emnet er: Hva er DU? Er det mulig å lære og øve på noe som ennå ikke er kjent? Hvordan forebygge og håndtere DU-hendelser? Hvilke pedagogiske modeller, metoder og prinsipper kan brukes?

Historiske erfaringsrapporter og risikoanalyser kombineres med resilienstenkning (robusthet/motstandsdyktighet) for å identifisere mulige hendelser. Dette danner grunnlaget for barrierer og tiltak som skal forhindre at lignende hendelser skjer igjen.

Likevel skjer uforutsette hendelser. Det er derfor behov for supplerende teori og analysemetoder som bidrag til å komme slik hendelser i forkjøpet. Det er et utvalg av slike teorier og metoder som utgjør kjernen i DUB. Det uforutsette kan inntreffe i alle faser knyttet til et hendelsesforløp, både i forbindelse med vurdering av trusler, faresignaler eller også læringspotensiale, i inntrefningsfasen og senere under stabiliseringsfasen. Sentralt blir å undersøke naturen til denne typen hendelser, og utvikle kunnskap om nyanserte prosesser knyttet til betydningen av menneskelige evner, organisasjonsfaktorer og samhandling under risiko og uforutsigbare betingelser. Bevisstgjøring om DU som fenomen, og opplæring og trening er avgjørende. For å få det til trengs pedagogiske modeller og kunnskapsprinsipper som er tilpasset det uforutsettes natur.

Studentene presenteres for et utvalg av grunnleggende begreper, modeller og teorier innenfor forskning på DU i et beredskapspedagogisk perspektiv. I tillegg gir emnet studentene en praktisk og

analytisk innføring i hovedprinsippene ved kartlegging og vurdering av hvor godt en organisasjon er forberedt på det uforutsette, hva som kan være forbedringspotensialet samt enkle prinsipper for utvikling av DU-orienterte øvelsesplaner.

Det legges vekt på deling av hverandres erfaringer underveis i emnet.

Forkunnskapskrav

Ingen

Læringsutbytte

Etter fullført emne skal studenten:

Kunnskap

- ha kunnskap om de mest sentrale definisjoner, begreper, modeller, prinsipper og teorier som forsøker å belyse uforutsette hendelser og det uforutsettes natur i en pedagogisk kontekst
- ha kunnskap om noen sentrale analytiske verktøy/modeller for analyse og utvikling av kompetansebaserte tiltak for å forebygge og mestre uforutsette hendelser

Ferdigheter

- kunne beskrive hva en uforutsett hendelse kan være i ulike organisasjoner og situasjoner, gitt bestemte definisjonsmessige rammer (*relevans, sannsynlighet, kjenthet, tid og opptrapping*)
- kunne forklare hvordan man med grunnlag i uforutsetthetsgrader og kontinuumfelt kan konkretisere kompetansestrukturer som grunnlag for DU-læring og øvelser
- kunne foreslå organisatoriske og treningsorienterte design for å omdanne DU-orienterte strategier til praksis, basert på DU-didaktiske relasjonsmodeller
- kunne gjennomføre overordnede DU-analyser (DU-bow tie) i organisasjoner og hendelser

Generell kompetanse

- kjenner til eksempler på DU-orienterte hendelser og situasjoner i hverdagen
- kan formidle sentrale teorier, modeller, problemstillinger og løsninger knyttet til DU og beredskap
- har innsikt i hovedprinsipper ved DU-baserte og treningsorienterte modeller i organisasjoner som ønsker bedre beredskap for DU
- kan planlegge og gjennomføre varierte arbeidsoppgaver med DU-baserte spørsmål, problemstillinger og case både selvstendig og i team
- kunne utveksle synspunkter og drøfte teoretiske og enkelte metodiske utfordringer på praktiske problemstillinger som kan oppstå i hverdagen og i beredskapssituasjoner

Læringsaktiviteter

Emnet starter med en obligatorisk oppstartsamling. Målet med samlingen er at studentene skal bli kjent, få muligheten til å danne grupper og få en oversiktsforelesning over emnets tematiske hovedområder.

Undervisningen vil gjennomføres samlingsbasert med vekt på forelesninger, dialog og studentaktive arbeidsmåter, deriblant gruppebaserte oppgaver og undersøkende aktiviteter for erfaringslæring.

Gjennom forelesninger vil det bli gitt innføring i begreper, teori, modeller og analyseverktøy. Det vil bli gruppearbeid, samt studentpresentasjoner. Case/oppgaver vil være praksisnære knyttet til beredskap, samfunnet eller hverdagsaktiviteter. Studentene forpliktes gjennom gruppearbeid, erfaringsdelinger og fremføringer. I undervisningen brukes noen realistiske scenarier som kan oppleves mentalt krevende, men som er designet for å gi økt bevisstgjøring, refleksjon og erfaring med pedagogikk for det uforutsette. Forventet arbeidsomfang er 200 timer.

Praksis

Nei

Obligatoriske aktiviteter

Emnet har tre obligatoriske aktiviteter:

- 1) En obligatorisk skriftlig gruppebasert DU-rapport/case (2-3 studenter), som skal innleveres innen en gitt frist. Tilbakemelding og oppfølging gis individuelt, i gruppe og/eller i plenum.
- 2) Gruppebasert fremføring av rapporten i studentplenum for felles læring, hvor gruppen deretter leder en diskusjonsrunde. Dette skjer på andre samling.
- 3) Det er obligatorisk fremmøte til alle samlinger.

Arbeidskravene vurderes som godkjent/ikke godkjent. For å kunne fremstille seg til eksamen må arbeidskravene være godkjent.

Øvrige rammer for oppgaven, rapporten og fremføringen blir gitt ved oppstartseminaret. Vurdering av arbeidskravet kan ikke påklages.

Ved gyldig fravær kan det etter søknad gis kompenserende oppgaver eller fritak dersom det er faglig forsvarlig. Ved fravær må den enkelte orienterte gruppedeltakerne og faglærer så tidlig mulig.

Studenten mister retten til å fremstille seg til eksamen dersom kravet ikke oppfylles, jf. universitets- og høyskoleloven § 11-4 andre ledd og forskrift om studier og eksamen ved USN § 7-1 første ledd.

Utgifter i emnet

Studieavgift og semesteravgift. Utgifter til litteratur kommer i tillegg.

Eksamensformer

Hjemmeeksamen i gruppe på 2-3 studenter. 48 timers varighet.

Gradert karakterskala A - F, der A er beste karakter og F er ikke bestått.

Hjelpemidler til eksamen

Alle, hvor den obligatorisk skriftlig gruppebaserte DU-rapporten også vil danne et av grunnlagene for eksamensoppgavene.